

Kur'ân neden toptan olarak bir seferde indirilmemiştir?

Kur'ân neden toptan olarak bir seferde indirilmemiştir?

1. Çünkü Kur'ân sadece okunacak değil, yaşanacak bir kitaptı.

Kur'ân, sadece bilgi veren bir metin değildir; insanın aklını, kalbini, ahlâkını, ibadetini ve bütün hayatını inşa eden ilahî bir hayat nizamıdır. Böyle bir kitabın bütün hükümleri bir anda inseydi, insanlar onu duyar ama taşıyamazdı. Allah Teâlâ dini kullarının omzuna bir defada yükledi; merhametiyle, hikmetiyle, terbiyesiyle adım adım indirdi. Böylece hükümler kuru bilgi olarak değil, yaşayışa dönüşen hakikatler olarak yerleşti.

2. Çünkü insan nefsi bir anda değişmez.

İnsan, yıllarca alıştığı hayat tarzını, arzularını, tutkularını, korkularını ve yanlış kabullerini bir günde terk edemez. Nefis, alışkanlıklarına bağlıdır; bir anda kırılmak istemez. İşte Kur'ân, insanı zorlayarak değil, eğiterek dönüştürdü. Önce kalplere iman yerleşti, Allah korkusu ve ahiret şuuru kökleşti; ardından hükümler inmeye başladı. Çünkü temeli sarsık bir kalbe ağır hükümler yüklenirse insan isyan eder, fakat imanla kuvvetlenmiş bir kalp o yükü aşk ile taşır.

3. Çünkü ayetlerin olaylara göre inmesi, vahyi daha canlı ve daha tesirli kıldı.

Kur'ân semadan inen ama hayattan kopuk kalan bir kitap değildir. Bir olay oluyor, bir problem yaşanıyor, bir soru soruluyor, bir hata işleniyor; hemen ardından vahiy geliyor. Böylece insanlar Allah'ın kendilerini gördüğünü, işittiğini, hallerine cevap verdiğini bizzat müşahede ediyorlardı. Bu durum, ayetleri soyut bir bilgi olmaktan çıkarıp doğrudan hayatın içine yerleştirdi. Ayet, hadisenin tam ortasında inince hem daha iyi anlaşıldı hem de kalplerde daha derin bir tesir bıraktı.

4. Çünkü Peygamber Efendimiz'in kalbini kuvvetlendirmek gerekiyordu.

Resûlullah (sallallahu aleyhi ve sellem), peygamberlik boyunca inkâr, alay, iftira, boykot, yalnızlık, eziyet ve çok ağır imtihanlarla karşılaştı. Böyle bir davada vahyin peyderpey inmesi, onun mübarek kalbine sürekli bir teselli, taze bir kuvvet ve ilahî bir destek veriyordu. Her yeni ayet, sanki semadan gelen yeni bir rahmet nefesi gibiydi. Nitekim Cenâb-ı Hak şöyle buyurur:

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ الْقُرْآنُ جُمْلَةً وَاحِدَةً ۚ كَذَلِكَ لِنُثَبِّتَ

بِهِ؟ فُؤَادَكَ وَرَتَّلْنَاهُ تَرْتِيلًا

“Kâfirler: ‘Kur’ân ona toptan bir defada indirilmeli değil miydi?’ dediler. Biz onu senin kalbini sağlamlaştırmak için böyle indirdik ve onu ağır ağır, tane tane okuduk.”

(Furkan 25/32)

Bu ayet açıkça gösteriyor ki vahyin parça parça gelişi, Efendimiz’in kalbini sabitleyen, ona sebat veren, her safhada yeni bir rahmet ve yeni bir ilahî yardım ulaştırıran bir hikmete dayanıyordu.

5. Çünkü ezberlemek, anlamak ve uygulamak böyle daha kolaydı.

Kur’ân bir anda inseydi, onun bütününü birden kavramak, muhafaza etmek ve hayata geçirmek son derece zor olurdu. Fakat vahiy bölüm bölüm indikçe sahabe ayetleri alıyor, ezberliyor, manasını öğreniyor, hayatına tatbik ediyor, sonra yeni ayetleri alıyordu. Böylece Kur’ân sadece dillerde dolaşan bir metin olarak kalmadı; şahsiyete, ahlâka ve toplumsal hayata dönüştü. Onlar ayeti ezberlemeden önce yaşamaya, yaşadıktan sonra daha derin anlamaya yöneldiler. İşte bu tedricî iniş, Kur’ân neslini inşa etti.

6. Çünkü bu yöntem terbiyenin ve eğitimin en hikmetli yoludur.

En mahir eğitimci bile talebesine her şeyi bir anda yüklemeyi. Önce zemin hazırlar, sonra temeli kurar, ardından üstüne yeni bilgiler bina eder. Çünkü bir binanın temeli oturmadan üst katlar çıkılmaz. Kur’ân da insanı ve toplumu böyle inşa etti. Önce tevhid, iman, ahiret, kulluk, sabır ve takva şuuru verildi; ardından helâller, haramlar, sosyal hükümler ve ahlâkî disiplinler geldi. Demek ki Kur’ân’ın peyderpey inişi, yalnız bir kolaylık değil; ilahî terbiyenin bizzat kendisidir.

7. Çünkü vahyin ilâhîliği böyle daha parlak göründü.

Kur’ân 23 yıl boyunca, çok farklı zamanlarda, çok farklı olaylar üzerine, çok farklı insan ve toplum şartları içinde indi. Buna rağmen ayetler arasında en küçük bir çelişki doğmadı; bilakis hepsi tek bir kaynaktan çıkmış kusursuz bir bütün gibi kaldı. İnsan sözü olsaydı, bu kadar uzun zamana yayılan, bu kadar farklı hadiseye cevap veren bir metinde mutlaka dağınıklık, kopukluk ve çelişki bulunurdu. Ama Kur’ân’da böyle bir şey olmadı. Bu da onun beşer kelâmı değil, ezeli ilmin sahibi olan Allah’ın kelâmı olduğunu daha parlak şekilde gösterdi.

“Kur’ân-ı Mübîn, yirmi senede hacetlerin mevkileri itibariyle necim olarak, müteferrik parça parça nüzûl ettiği halde, öyle bir kemâl-i tenasübü vardır ki, güya bir defada nazil

olmuş gibi bir tenasüb gösteriyor. Hem yirmi senede, mütebâyin esbâb-ı nüzûle göre geldiği halde, tesânüdün kemalini öyle gösteriyor; güya bir sebep-i vahidle nüzûl etmişti”

8. Çünkü Kur’ân bir anda inseydi, insanlar hükümlerin ağırlığı altında ezilebilirdi.

Cahiliye toplumunda içki vardı, faiz vardı, zina vardı, kabile taassubu vardı, zulüm vardı, yerleşmiş kirli gelenekler vardı. Böyle bir topluma bütün emir ve yasaklar bir anda inseydi, nefisler bunun altında kalabilir, insanlar daha yolun başında kırılabilirdi. Allah Teâlâ kullarını birdenbire sıkıştırmadı; onları tedricen temizledi, yükseltti, hazırladı. Nitekim içki bile bir anda haram kılınmadı; merhale merhale yasaklandı. Bu çok manidardır. Çünkü Allah, kullarını ezmek için değil; onları terbiye edip kemale erdirmek için hüküm gönderir. Tedricî iniş, ilahî rahmetin ve kulların fitratını bilen sonsuz hikmetin apaçık bir tecellisidir.

Netice

Kur’ân’ın parça parça indirilmesi bir eksiklik değil, bilakis büyük bir rahmet ve derin bir hikmettir. Çünkü Kur’ân semadan inen bir bilgi yığını değil; insanı, toplumu adım adım inşa eden ilahî bir terbiyedir. Eğer bir anda inseydi, belki çok şey duyulurdu; fakat az şey yaşanırdı. Peyderpey indiği için hem anlaşıldı, hem taşındı, hem yaşandı, hem de insanlığa canlı bir rehber oldu.